

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 2. An & quomodo tenetur Confessor Pœnitentem examinare?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

quia ex parte Pœnitentis intervenit integrâ Confessio & debita dispositio, & ex parte Sacerdotis intervenit aliqua cognitio & perceptio illius, quæ licet non sit accurata, tamen sufficit, ut cognoscat illam esse sufficientem materiam hujus Sacramenti. Ita Suarez.

Q. 2. *An & quomodo tenetur Confessor Pœnitentem examinare?*

Resp. Tenetur examinare de specie, numero, circumstantiis peccatorum, eorumque causis, habitu & occasionibus proximis, quoties rationabiliter præsumit ista non sufficienter declarari, vel de hoc dubitat. Idem debet interrogare an sciat res fidei, Præcepta Dei & Ecclesiæ, & statûs sui obligationes, quoties dubitat an Pœnitens ista calleat; demum scrutari dispositiones, & conscientiam pœnitentis; *quasi medicus vulnus & judex causam*, ait S. Th. in 4. dist. 19. Prob. 1. Ex Conc. Lat. Gêner. c. *Omnis: sit Sacerdos discretus & cautus, diligenter inquirens peccatoris circumstantias & peccati.* 2. Ut Minister Sacramenti tenetur curare, ut integritas materiæ Sacramenti à Christo requisita ponatur, quantum moraliter potest; & ut Judex ac Medicus tenetur sibi comparare cognitionem necessariam ad ferendum rectum ac integrum judicium de peccatis & statu Pœnitentis, ad illum cum Deo reconciliandum, ad imponendam satisfactionem peccatis & ejus facultati congruentem, & ad præ-

scri-

scribenda remedia curationi ac emendationi poenitentis apta. Et verò Judex non potest licitè proferre sententiam, nisi priùs plenè cognoscat totum statum causæ, & personæ quam debet absolvere. Hæc autem inquisitio debet esse discreta & moderata, ne sit vana, curiosa, periculosa, reddatque Sacramentum nimis grave & odiosum, pro quo

Observ. 1. Non omnes eodem modo interrogandi sunt, sed modo cuique accommodato. Sic cæteris paribus magis examinandi sunt minùs periti, quàm periti ac timorati; item qui rarò confitentur, quàm qui frequentius.

2. Sæpè necesse est interrogare Pœnitentes de statu, officio, tempore ultimæ Confessionis, de omissione obligationum iis propriarum, de consuetudine, occasione, & causis ac motivis peccatorum, de impletione Pœnitentiæ injunctæ. Non sunt autem interrogandi, nisi de peccatis quæ potuerunt verisimiliter ab illis committi: idè priùs intelligat Confessor ætatem, sexum, conditionem, statum, munus Pœnitentis, & prudenter ac moderatè eum interroget de peccatis, quæ à personis talis ætatis, sexûs, conditionis, statûs, professionis admitti solent: de nomine non percontetur, nec inutilia quærat unquam, nec sibi narrari patiatur.

3. Debet curare ut Pœnitens in Confessione generali exprimat quamvis mortalia necdum
Con-

Confessus sit, nam aliàs nec posset discernere materiam necessariam ab alia, nec imponere, ut tenetur, Satisfactionem proportionatam ac debitam pro illis, pro quibus nondum imposita est; sed daret justò leviozem, falsò putans jam pro illis debitam injunctam fuisse.

4. Cautio magna adhiberi debet in inquisitione de peccatis luxuriæ, ne scandalizetur Pœnitens, & mala quæ ignorat, doceatur cum periculo ea deindè patrandi. Quare quærendum est generaliter num menti irrepsit turpis aliqua cogitatio, num opere vel voluntate aliquid contra castitatem admiserit, num circa aliquid conscientia ipsum exstimulet; si affirmet, ulterius interrogetur, à generalibus gradatim descendendo ad particularia: secus, si neget.

5. Confessor confitentem non objurget, nisi finitâ Confessione; neque interpellet, nisi opus fuerit aliquid melius intelligere. Ita Rituale Roman. addens: *Auditâ Confessione, perpendens peccatorum magnitudinem ac multitudinem, pro eorum gravitate ac Pœnitentis conditione, opportunas correptiones ac monitiones, prout opus esse viderit, paternâ charitate adhibebit, & ad dolorem & contritionem efficacibus verbis adducere conabitur, atque ad vitam emendandam, ac melius instituendam inducet, remediaque peccatorum tradet. Postremò salutarem & convenientem Satisfactionem, quantum spiritus & prudentia suggesserit, injungat, habita ratione*

ratione statûs, conditionis, sexûs, & ætatis, & item dispositionis Pœnitentium. Videatque ne pro peccatis gravibus levissimas Pœnitentias imponat, &c.

Quare Confessor debet habere in promptu varia motiva ex Scripturâ præsertim & Patribus deprompta ad excitandum in Pœnitentibus peccatorum dolorem ac odium, efficacem vitæ christianæ propositum, & amorem Dei, secundum varias Pœnitentium dispositiones, propositâ peccati foeditate, gravitate pœnarum æternarum, & præsertim Dei bonitate, magnitudine, ac amabilitate infinitâ, &c. & Pœnitentes ad perfectam Contritionem eliciendam verbis efficacibus adducat.

Sed an Pœnitens Confessario interroganti tenetur aperire pravam consuetudinem, malos habitus, cupiditates, tentationes, occasiones peccati, dispositiones, obligationes proprias, statum, conditionem, munus?

Resp. Aff. Ita commun. quia Confessor, cum sit Judex & Medicus, habet Jus cognoscendi, & inquirendi ea omnia, quorum notitia necessaria est ad rectè judicandum de peccatis, statu, morbis, necessitate, ac dispositione Pœnitentis, & ad præscribenda remedia ejus emendationi ac curationi apta: qualis est prædictorum & similium notitia. Ac proinde pœnitens tenerur ad ista sincerè & clarè respondere; nullum enim esset Jus in Con-

fessario interrogandi, si non esset in pœnitente obligatio ad interrogata respondendi. Et verò Confessor est iudex proferens sententiam non solum circa illa peccata quæ audit, sed etiam circa personam, quam dum Sacramentaliter absolvit, iudicat illam debere reconciliari cum Deo, & quantum ex se est, reconciliat: ad hoc autem oportet ut cognoscat plentotum statum conscientiæ Pœnitentis, ad videndum an sit aliquid quod obstet eiusmodi reconciliationi. Hinc Innoc. XI. damnavit hanc propos. *Non tenemur Confessario interroganti fateri peccati alicujus consuetudinem.*

Q. 3. *An Confessor tenetur admonere Pœnitentem de ejus erroribus, & eum docere?*

Resp. I. Si error seu ignorantia sit vincibilis & culpabilis, tenetur Confessor eum docere id quod culpabiliter ignorat: quia cum talis ignorantia perseverat, Pœnitens est indispositus; cum ipsa sit peccatum & causa peccati. Confessor autem ut Doctor tenetur erudire Pœnitentem, & ut Medicus tollere causam & occasionem peccandi, veritatem docendo. Idque etiam si tunc non speretur fructus; quia ea admonitio proderit, ut Pœnitens edoctus cognoscat malum statum, in quo est, & forte aliquando resipiscet, & exstimulabit conscientia. Item tenetur corrigere errorem, qui est Pœnitenti perniciosus, & causa peccandi, puta si putet esse illicitum, quod ei reipsa licitum est.

Resp.